

Větší důraz na kvalitu. V Česku se prvně zadává podle metody Best value

Vyšší kvalita nabídek a dodavatelských týmů, lepší úroveň poskytovaných služeb a inovativní řešení, která mohou v reálu uspořit veřejné finance. To jsou některé z předností, které může České republice přinést zadávání a hodnocení veřejných zakázek podle metody Best value. Shodli se na tom účastníci pondělní konference *Zadávání zakázek podle nejlepšího poměru ceny a ceny metodou Best value*, kterou pořádala Asociace pro rozvoj infrastruktury (ARI) v pražském Centru architektury a městského plánování (CAMP). Metoda je ve své původní podobě v Česku prvně využita při zadání zakázky na zpracování Studie proveditelnosti vysokorychlostní trati na trase (Brno) – Přerov – Ostrava.

„Metodu Best value u veřejných zakázek úspěšně používají v Nizozemsku a v dalších státech Evropy. Její využití přilákalo řadu zkušených dodavatelů, kteří by z pohledu kritéria zohledňujícího pouze nejnižší nabídkovou cenu dříve neměli šanci. Důsledkem výběru kvalitních dodavatelů se příprava projektů urychlila a také se snížily vícepráce. Jako pilotní projekt, kde tuto metodu využijeme, jsme vybrali zakázku na zpracování Studie proveditelnosti vysokorychlostní trati (Brno) – Přerov – Ostrava, kterou Správa železniční dopravní cesty vyhlásila 9. listopadu 2018,“ říká ministr dopravy Dan Ťok.

Metoda Best value je koncept založený na výběru dodavatele podle nejlepšího poměru kvality a ceny, kdy zadavatel posuzuje, jakou hodnotu dostane za vynaložené prostředky. Při hodnocení nabídek tak není pod tlakem, aby vybíral zhotovitele pouze podle nejnižší nabízené ceny, což vede k častým komplikacím při realizaci zakázky či výsledné kvalitě. Cena zůstává podstatným faktorem i při využití metody Best value, ale důležitou roli hraje při hodnocení nabídky také úroveň expertízy dodavatele, kvalita jeho týmu i výsledného řešení. Přístup lze úspěšně využít nejen při výstavbě dopravní a sociální infrastruktury, ale také u projektů z oblasti informačních technologií a služeb, jako jsou facility management, stravovací a úklidové služby apod.

Země západní Evropy v porovnání s Českou nebo Slovenskou republikou nezadávají veřejné zakázky na nejnižší cenu v tak velké míře jako je tomu právě u nás. *„Jako místopředseda Hospodářského výboru PS PČR vnímám problematiku zadávání veřejných zakázek velmi intenzivně. Osobně tvrdím, že nejlepší cena se bohužel automaticky nerovná nejlepší kvalitě. Přesto se v České republice často hledí hlavně na výši cen a provedení je až druhořadné,“* říká poslanec Martin Kolovratník a dodává: *„Podle mého názoru soutěže pouze s jedním hodnotícím kritériem nejnižší nabídkové ceny nejsou vždy efektivní. Často sice v této souvislosti slýcháme argument v podobě úspory peněz, bohužel tomu tak ale mnohdy bývá na úkor kvality odvedené práce. Klasickým příkladem jsou nabídky cen stavebních prací, které bývají velmi často silně podhodnocené, ale nakonec se velmi prodraží z hlediska nevyhnutelných víceprací. Věřím, že právě metoda Best value je způsob, jak těmto dodatečným nákladům můžeme zabránit.“*

„V metodě Best value je váha cenové nabídky kolem 30 procent. Kvalitativní hodnocení je zaměřeno na úroveň expertízy, rizika a přidané hodnoty. Nedílnou součástí je také pohovor s klíčovými členy týmu, který může mít váhu mezi 20–30 procent, stejně jako cena. Tato metoda dává veřejným zadavatelům příležitost vybrat si uchazeče, pokud zcela zjevně kvalitativně převýší ostatní, a uchazečům zase umožňuje předvést, co umí. Pokud toho ani jedna strana nevyužije, nic jiného nám nepomůže, zůstaneme tam, kde jste teď, tedy u nejnižší ceny. A to bude škoda,“ říká Tomáš Janeba, prezident ARI.

Důležitou součástí metody Best value je i možnost využití tzv. předběžné tržní konzultace, kdy si mohou zadavatelé a potenciální dodavatelé transparentně vyjasnit jednotlivé část veřejné zakázky. Předběžné tržní konzultace předcházely i zadání zakázky na zpracování studie proveditelnosti VRT v úseku (Brno) – Přerov – Ostrava.

„Jedním z impulsů byla naše zkušenost se zadáním a zpracováním doposud probíhajících studií proveditelnosti vysokorychlostních tratí. Rozhodli jsme se dále hledat cestu, jak snížit tlak na co nejnižší

nabídkovou cenu, a hlavně jak dát prostor potencionálním zhotovitelům k představení jejich odborných znalostí a dovedností. Věříme, že metoda Best value může vést k efektivnější a kvalitnější přípravě a následné realizaci vysokorychlostních tratí v České republice,” uvádí Martin Švehlík, vedoucí oddělení koncepce VRT a technologického rozvoje.

Už deset let se metoda Best value úspěšně využívá při veřejném zadávání například v Nizozemsku. Metodu pozitivně hodnotí jak zadavatelé, tak dodavatelé.

„Pro účely nabídek agregujeme naše know-how z minulých projektů, vyhodnocujeme, jaké řešení nám fungovalo, co můžeme nabídnout nového a jak doložíme, proč si myslíme, že bude fungovat to, co navrhujeme v nabídce. Best value změnilo náš přístup. Máme motivaci předvést, že umíme něco víc než konkurence“, vysvětluje Jaap De Koning ze strojírenské společnosti Witteveen+Bos. „Když jste dobří, vítězíte často,“ dodává.

Přímý přenos konference sledujte na: www.ceskainfrastruktura.TV

Asociace pro rozvoj infrastruktury (ARI) je think-tank soukromého sektoru pro veřejnou infrastrukturu, sjednocující zájmy a názory více než 56 významných infrastrukturních dodavatelů a institucí – projektových a inženýrských kanceláří, stavebních společností, bank a poradců. **ARI prosazuje jasná pravidla** plánování, veřejného zadávání a řízení transparentních smluvních vztahů **podle osvědčené mezinárodní dobré praxe**, která umožní dlouhodobě udržitelný a efektivní rozvoj veřejné infrastruktury. ARI vydává stanoviska a publikace, pořádá odborné diskuze a kulaté stoly za účasti zahraničních expertů, ministrů a zástupců investorských organizací v oblasti dopravy a veřejného zadávání.